

ADATOK VÁROSI ÉS FALUSI LEÁNYOK MENARCHEKORÁHOZ

Írta: PANTÓ ESZTER és EIBEN OTTÓ

Eötvös Loránd Tudományegyetem Embertani Tanszéke, Budapest

PANTÓ, E.—EIBEN, O. G.: *Preliminary data for the age at menarche of urban and rural girls in Hungary.* In the framework of their nation-wide representative cross-sectional growth study the authors collected data for sexual maturation of girls. The data of 2843 girls between 10.5 and 16.5 years of age living in seven different counties of Hungary were collected with "status quo" method and elaborated with probit analysis.

The age at menarche of girls examined was $m = 13.09 \pm 0.15$ years.

The sample was distributed according to the largeness of the settlements. Apart from Budapest in seven large towns where the number of the inhabitants is over 100 000 (Debrecen, Győr, Miskolc, Nyíregyháza, Pécs, Szeged, Székesfehérvár) the median of the menarcheal age was found to be $m = 12.99 \pm 0.23$ years. In all the other settlements in the counties studied it was $m = 13.13 \pm 0.08$ years.

The breakdown of the sample to towns (the number of inhabitants is over 10 000) and villages (the number of the inhabitants does not exceed 10 000) resulted in the medians of $m = 13.07 \pm 0.26$ and 12.94 ± 0.23 years, respectively. No remarkable difference was found between the age at menarche of urban and rural girls. The final results after the data elaboration of our total sample (19 counties and Budapest) may differ from these medians.

Key words: Age at menarche, Urban and rural girls, Hungary.

A számos hazai menarche-vizsgálat sorában érdeklődésre tarthat számot előzetes adatközlésünk, amely a magyar ifjúság biológiai fejlődésére végzett országos reprezentatív keresztmetszeti növekedésvizsgálatunk (EIBEN—PANTÓ 1981, PANTÓ—EIBEN 1984) része. Növekedésvizsgálatunk során a leányok menarchejára vonatkozóan „status quo” módszerrel gyűjtöttünk adatokat, amelyeket probit analízissel dolgoztunk fel. Ebben az előzetes közelményünkben az ország hét megyéjében (Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Fejér, Győr-Sopron, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár megye) élő 10,5—16,5 éves leányok ($N = 2843$) menarchekorát adjuk meg.

A vizsgált leányok *menarchekorának* mediánja $m = 13,09 \pm 0,15$ év.

Mintákat a települések nagysága szerinti megoszlásban is feldolgoztuk. A hét 100 000-nél nagyobb népességű vidéki nagyvárosban (Debrecen, Győr, Miskolc, Nyíregyháza, Pécs, Szeged, Székesfehérvár) a vizsgált leányok mediánja $m = 12,99 \pm 0,23$ év, a hét megye összes többi helységében pedig $m = 13,13 \pm 0,08$ év.

Mintánk város—falu szerinti bontásban (10 000 lakos fölött, ill. alatt) a követhető mediánokat adja: városi leányoknál $m = 13,07 \pm 0,26$ év, falusi leányoknál $m = 12,94 \pm 0,23$ év. Figyelembe véve a konfidencia-intervallumokat, a városi és falusi leányok mediánjai közötti különbséget nem tartjuk jelentősnek.

Ismerve az utóbbi évtizedekben publikált hazai menarchekor adatokat (PANTÓ 1980), a fenti mediánok egy kissé magasabbak, vagyis későbbi menarchet jeleznek, mint amit vártunk. Lehet, hogy a szekuláris trend, ill. annak ez az aspektusa hazánkban is megáll? (Vö. ROBERTS—DANN 1975). Országos vizsgálati mintánk teljes feldolgozása után fogunk majd visszatérni e kérdésre.

IRODALOM

- EIBEN, O.—PANTÓ, E. (1981): *A magyar ifjúság biológiai fejlődésének áttekintése: Adatok az ifjúságpolitika természettudományos megalapozásához.* — Humanbiol. Budapest. Suppl. 1. 39 o.
- PANTÓ, E. (1980): Age at menarche and body development in girls based on a cross-sectional growth study in Eger (Northern-Hungary). — Coll. Antropol. 4; 163—173.
- PANTÓ, E.—EIBEN, O. G. (1984): Some methodological problems of a nation-wide cross-sectional growth study in Hungary. — In BORMS, J.—HAUSPIE, R.—SAND, A.—SUSANNE, C.—HEBBELINCK, M. (Eds): *Human Growth and Development.* pp. 789—795. — Plenum Publ. Co. New York.
- ROBERTS, D. F.—DANN, T. C. (1975): A 12-year study of menarcheal age. — Brit. J. prev. soc. Med. 29; 31—39.

A szerzők címe: DR. PANTÓ ESZTER
Authors' address: DR. EIBEN OTTÓ
ELTE Embertani Tanszék
Budapest, Puskin utca 3.
H—1088